

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

SPAIN CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND
INNOVATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object identifier

eoconf.com - from 2024

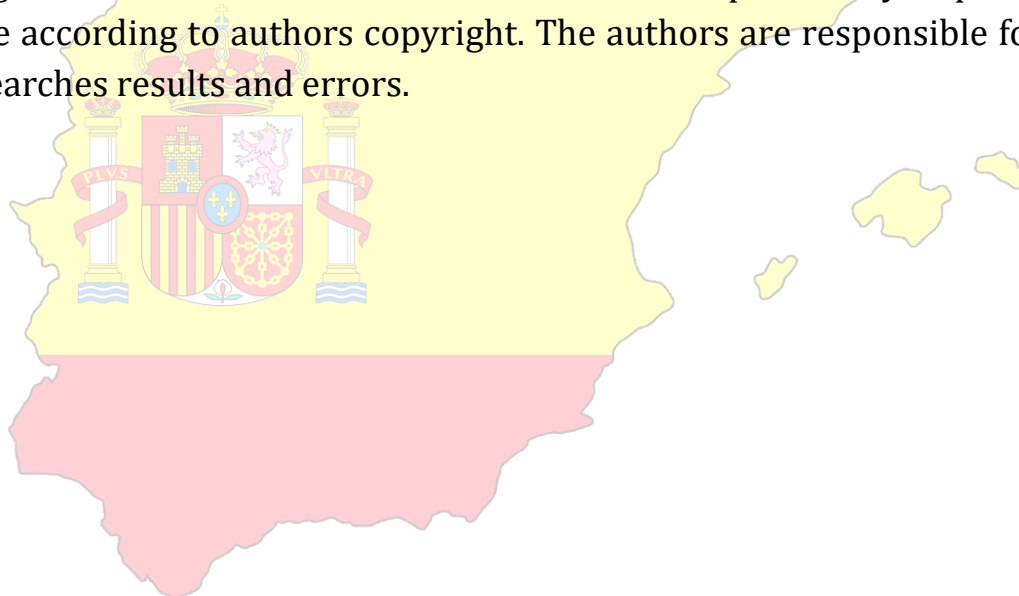

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION: a collection scientific works of the International scientific conference – Madrid, Spain, 2026, Issue 3.

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION**». Which took place in Spain, 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

TAJRIBA-SINOV NATIJALARI VA INTEGRATSION TA'LIM BOSHQARUVINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK SAMARADORLIGI TAHLILI

Djurayeva Gavhar Nuriddin qizi

Toshkent shahridagi Bucheon universiteti 2-bosqich magistranti.

Ilmiy raxbar: **Melibayeva R.N**, PhD, professor.

Annotatsiya: Mazkur tezisda tajriba-sinov natijalari asosida integratsion ta'lim boshqaruvining pedagogik va psixologik samaradorligi tahlil qilinadi. Tadqiqot jarayonida integratsion yondashuvning o'quvchilarning bilim darajasi, mustaqil fikrlash qobiliyati, ijodiy faolligi hamda o'quv motivatsiyasiga ta'siri o'rganilgan. Shuningdek, ta'lim jarayonida fanlararo integratsiyani samarali tashkil etishning metodik asoslari yoritilgan. Tajriba-sinov ishlari natijalari shuni ko'rsatdiki, integratsion ta'lim qo'llanilgan guruhlarda o'quvchilarning bilim ko'rsatkichlari sezilarli darajada oshgan, ularning o'quv jarayoniga qiziqishi va faolligi kuchaygan. Pedagogik boshqaruvning to'g'ri tashkil etilishi esa ta'lim samaradorligini yanada oshirishga xizmat qilgan. Mazkur ishda integratsion ta'limning pedagogik-psixologik jihatlari kompleks ravishda tahlil qilinib, uning amaliy ahamiyati asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari ta'lim tizimida zamonaviy integratsion yondashuvlarni joriy etish zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: integratsion ta'lim, pedagogik boshqaruv, psixologik samaradorlik, tajriba-sinov ishlari, ta'lim sifati, o'quv motivatsiyasi, mustaqil fikrlash, ijodiy faoliyat, fanlararo integratsiya,

KIRISH. Hozirgi globallashuv va axborotlashuv davrida ta'lim tizimi oldiga mutlaqo yangi talablar qo'yilmoqda. Jamiyatning tez sur'atlarda rivojlanishi, fan va texnologiyalarning keskin taraqqiyoti natijasida an'anaviy ta'lim usullari o'zining yetarli darajadagi samaradorligini yo'qotib bormoqda. Shu bois ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuvlarni joriy etish, ayniqsa integratsion ta'limni rivojlantirish dolzarb masalalardan biriga aylanmoqda. Integratsion ta'lim o'quvchilarning bilimlarini tizimli ravishda shakllantirish, ularni real hayotiy vaziyatlarda qo'llay olish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi.

Zamonaviy ta'lim konsepsiyalarida o'quvchi shaxsini har tomonlama rivojlantirish, uning mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish va ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantirish asosiy maqsad sifatida belgilangan. Bu esa ta'lim jarayonini yagona tizim sifatida tashkil etishni, turli fanlar o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni ta'minlashni talab qiladi. Aynan integratsion ta'lim shu vazifalarni amalga oshirishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi.

Integratsion ta'lim boshqaruvi esa ushbu jarayonning samaradorligini ta'minlovchi muhim omillardan biridir. Ta'limni boshqarishda tizimli yondashuv, pedagogik va psixologik jihatlarni hisobga olish, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu jihatdan, integratsion ta'lim boshqaruvining pedagogik-psixologik asoslarini o'rganish va uning samaradorligini aniqlash ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar o'qitish sifatini oshirish, o'quvchilarning bilim darajasini chuqurlashtirish va ularning amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Bu jarayonda tajriba-sinov ishlarini tashkil etish alohida ahamiyatga ega. Tajriba-sinov ishlari orqali yangi pedagogik texnologiyalar, metod va yondashuvlarning samaradorligi amaliy jihatdan sinovdan o'tkaziladi va tahlil qilinadi. Ayniqsa, integratsion ta'limni amaliyotga joriy etishda tajriba-sinov natijalari muhim ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi.

Mazkur tezisda aynan integratsion ta'lim boshqaruvining pedagogik va psixologik samaradorligini tajriba-sinov asosida tahlil qilish masalasi yoritiladi. Tadqiqot davomida o'quvchilarning bilim darajasi, o'quv faoliyati, motivatsiyasi va psixologik holatidagi o'zgarishlar chuqur o'rganiladi. Bu esa integratsion yondashuvning nafaqat nazariy, balki amaliy ahamiyatini ham ochib berishga xizmat qiladi.

Tadqiqotning dolzarbligi shundaki, hozirgi kunda ta'lim tizimida fanlararo integratsiyani samarali tashkil etish, o'quvchilarning bilimlarini tizimli ravishda rivojlantirish va ularning shaxsiy sifatlarini shakllantirish muhim vazifalardan biri bo'lib qolmoqda. Shu bilan birga, ta'lim jarayonida psixologik omillarni hisobga olish, o'quvchilarning individual xususiyatlariga mos yondashuvni qo'llash zarurati ortib bormoqda.

Mazkur ishning maqsadi – integratsion ta'lim boshqaruvining pedagogik va psixologik samaradorligini tajriba-sinov natijalari asosida aniqlash va ilmiy asoslashdan iborat. Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

- integratsion ta'limning nazariy asoslarini o'rganish
- pedagogik boshqaruv mexanizmlarini tahlil qilish
- psixologik omillarning ta'lim jarayoniga ta'sirini aniqlash
- tajriba-sinov ishlarini tashkil etish va natijalarini tahlil qilish

Tadqiqotning obyekti – ta'lim jarayonida integratsion yondashuvni qo'llash jarayoni bo'lsa, predmeti esa integratsion ta'lim boshqaruvining pedagogik va psixologik samaradorligidir.

Mazkur tezisning ilmiy yangiligi shundaki, unda integratsion ta'lim boshqaruvining samaradorligi kompleks yondashuv asosida, ya'ni pedagogik va psixologik jihatlar uyg'unligida tahlil qilinadi. Tajriba-sinov natijalari asosida olingan xulosalar ta'lim tizimida integratsion yondashuvni takomillashtirishga xizmat qiladi.

ASOSIY QISM

1.1 Integratsion ta'lim tushunchasi va uning mohiyati. Integratsion ta'lim zamonaviy pedagogikaning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u turli fanlar o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni ta'minlash orqali o'quvchilarda yaxlit bilim tizimini shakllantirishga xizmat qiladi. Ushbu yondashuvda bilimlar alohida-alohida emas, balki o'zaro uyg'unlashgan holda beriladi. Natijada o'quvchilar borliqni kompleks tarzda idrok etishga o'rganadilar.

Integratsion ta'limning mohiyati shundaki, u o'quvchilarning tafakkurini kengaytiradi, bilimlarni amaliyot bilan bog'lash imkonini yaratadi va mustaqil

fikrlashni rivojlantiradi. Bu yondashuv an'anaviy predmetlararo chegaralarni bartaraf etib, o'quv materiallarini yagona tizimga keltiradi.

Shuningdek, integratsion ta'lim o'quvchilarda muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmasini shakllantiradi. Chunki real hayotda muammolar bir nechta fan bilimlarini birgalikda qo'llashni talab qiladi. Shu sababli, integratsiya ta'lim samaradorligini oshiruvchi muhim vosita hisoblanadi.

1.2 Integratsion ta'lim boshqaruvining pedagogik asoslari. Integratsion ta'limni samarali tashkil etish ko'p jihatdan pedagogik boshqaruvga bog'liq. Pedagogik boshqaruv – bu ta'lim jarayonini rejalashtirish, tashkil etish, nazorat qilish va tahlil qilish jarayonidir. Integratsion ta'limda bu jarayon yanada murakkablashadi, chunki u turli fanlar va metodlarni uyg'unlashtirishni talab qiladi.

Pedagogik boshqaruvning asosiy komponentlari quyidagilardan iborat:

- maqsadni aniq belgilash
- o'quv mazmunini integratsiyalash
- samarali metod va vositalarni tanlash
- natijalarni baholash

Integratsion boshqaruvda o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki tashkilotchi va yo'naltiruvchi rolini ham bajaradi. U o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olib, ularni faol o'quv jarayoniga jalb etadi.

Bundan tashqari, integratsion boshqaruv o'qituvchilar o'rtasida hamkorlikni talab qiladi. Turli fan o'qituvchilari birgalikda darslarni rejalashtirishi va o'zaro tajriba almashishi muhimdir. Bu esa ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiladi.

1.3 Integratsion ta'limning psixologik omillari. Integratsion ta'lim samaradorligi ko'p jihatdan psixologik omillarga bog'liq. O'quvchilarning qiziqishi, motivatsiyasi, emotsional holati va individual xususiyatlari ta'lim jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Integratsion yondashuv o'quvchilarda ichki motivatsiyani shakllantirishga yordam beradi. Chunki bunday ta'lim jarayonida ular bilimlarni hayotiy vaziyatlar bilan bog'lab o'rganadilar. Bu esa o'qishga bo'lgan qiziqishni oshiradi.

Shuningdek, integratsion ta'lim o'quvchilarning:

- tanqidiy fikrlashini rivojlantiradi
- ijodiy yondashuvini kuchaytiradi
- muloqot ko'nikmalarini shakllantiradi

Psixologik nuqtai nazardan, integratsion ta'lim o'quvchilarni passiv tinglovchidan faol ishtirokchiga aylantiradi. Bu esa ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va ijtimoiy faolligini kuchaytiradi.

1.4 Tajriba-sinov ishlarini tashkil etish metodikasi. Tajriba-sinov ishlari ilmiy tadqiqotning muhim bosqichi bo'lib, u orqali nazariy g'oyalar amaliyotda sinovdan o'tkaziladi. Ushbu tadqiqotda tajriba-sinov ishlari quyidagi bosqichlarda amalga oshirildi:

1. Diagnostika bosqichi – o'quvchilarning boshlang'ich bilim darajasi, motivatsiyasi va psixologik holati aniqlandi.
2. Tajriba bosqichi – integratsion ta'lim metodlari amaliyotga joriy etildi.

3. Nazorat bosqichi – olingan natijalar tahlil qilindi va solishtirildi.

Tajriba-sinov jarayonida quyidagi metodlardan foydalanildi:

- pedagogik kuzatuv
- test va so‘rovnomalar
- suhbat va intervyular
- statistik tahlil

Mazkur metodlar yordamida o‘quvchilarning rivojlanish dinamikasi aniqlanib, integratsion ta’limning samaradorligi baholandi.

1.5 Tajriba-sinov natijalari tahlili. Tajriba-sinov natijalari tahlili shuni ko‘rsatdiki, integratsion ta’lim qo‘llanilgan guruhlarda sezilarli ijobiy o‘zgarishlar kuzatildi. Xususan, o‘quvchilarning bilim darajasi, mantiqiy fikrlash qobiliyati va ijodiy faolligi oshdi.

Tajriba guruhida quyidagi natijalar qayd etildi:

- bilimlarni o‘zlashtirish darajasi yuqori bo‘ldi
- dars jarayonida faollik oshdi
- mustaqil ishlash ko‘nikmalari rivojlandi

Nazorat guruhida esa bunday o‘shish nisbatan past bo‘ldi. Bu esa integratsion yondashuvning ustunligini ko‘rsatadi.

Natijalar shuni ham ko‘rsatdiki, integratsion ta’lim o‘quvchilarning nafaqat bilimini, balki ularning psixologik holatini ham yaxshilaydi. Ular o‘z fikrlarini erkin ifoda eta boshlaydi va jamoada ishlash ko‘nikmalariga ega bo‘ladi.

1.6 Integratsion ta’lim boshqaruvining pedagogik-psixologik samaradorligi

Integratsion ta’lim boshqaruvining samaradorligi kompleks yondashuv asosida baholanadi. Ya’ni bunda pedagogik va psixologik omillar birgalikda hisobga olinadi.

Pedagogik samaradorlik quyidagilar bilan belgilanadi:

- ta’lim sifatining oshishi
- o‘quvchilarning bilim darajasining ortishi
- samarali metodlardan foydalanish

Psixologik samaradorlik esa quyidagilarda namoyon bo‘ladi:

- o‘quv motivatsiyasining kuchayishi
- ijobiy emotsional muhit shakllanishi
- o‘quvchilarning o‘ziga ishonchi ortishi

Integratsion boshqaruv ta’lim jarayonini yanada tizimli, samarali va qiziqarli qiladi. Bu esa o‘quvchilarning har tomonlama rivojlanishiga xizmat qiladi.

Shunday qilib, integratsion ta’lim boshqaruvi nafaqat bilim berish jarayonini takomillashtiradi, balki o‘quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga ham ijobiy ta’sir ko‘rsatadi.

XULOSA. Mazkur tadqiqot ishida integratsion ta’lim boshqaruvining pedagogik va psixologik samaradorligi tajriba-sinov natijalari asosida tahlil qilindi. O‘rganishlar shuni ko‘rsatdiki, integratsion yondashuv ta’lim jarayonini yanada samarali tashkil etish imkonini beradi hamda o‘quvchilarning bilim darajasini

o'shinish bilan birga ularning mustaqil fikrlash, ijodiy yondashuv va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Tajriba-sinov ishlari davomida integratsion ta'lim qo'llanilgan guruhlarda o'quvchilarning o'quv faolligi, darsga bo'lgan qiziqishi va ichki motivatsiyasi sezilarli darajada oshgani aniqlandi. Shuningdek, ularning muloqotga kirishish qobiliyati, jamoada ishlash ko'nikmalari va o'z fikrini erkin ifoda etish darajasi ham ijobiy tomonga o'zgargani kuzatildi. Bu esa integratsion ta'limning nafaqat pedagogik, balki psixologik jihatdan ham muhim ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi.

Tadqiqot natijalari asosida shuni xulosa qilish mumkinki, integratsion ta'lim boshqaruvi ta'lim jarayonini tizimli tashkil etish, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish hamda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan unumli foydalanish orqali yuqori natijalarga erishishni ta'minlaydi. Shu bilan birga, u o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga, ularning ijtimoiy va psixologik moslashuviga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

- 1.Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008.
- 2.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
- 3.Abduqodirov A.A. Pedagogika nazariyasi va tarixi. – Toshkent: Fan, 2019.
- 4.Tolipov O'., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2017.
- 5.Ishmuhamedov R., Yuldashev M. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Iqtisod-moliya, 2016.
- 6.Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik mahorat. – Toshkent: O'qituvchi, 2018.
- 7.Zimnyaya I.A. Pedagogicheskaya psixologiya. – Moskva: Logos, 2010.
- 8.Vygotskiy L.S. Psixologiya razvitiya cheloveka. – Moskva: Smysl, 2005.
- 9.Davletshin M.G. Umumiy psixologiya. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2014.
- 10.Yo'ldoshev J.G. Ta'lim menejmenti. – Toshkent: Fan, 2020.
- 11.Xoliqov A.A. Pedagogik tadqiqot metodologiyasi. – Toshkent: Universitet, 2019.